

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Współpracy z Samorządem Terytorialnym

DWST-WPZN.053.7.2024.DC
Warszawa, 05 lipca 2024 r.

Pan
dr hab. Andrzej Nowakowski

Szanowny Panie,

odpowiadając na Pana petycję z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów ustawy – Prawo oświatowe, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Ad 1.

W związku z szeregiem postulatów i wniosków kierowanych przez związki zawodowe zrzeszające nauczycieli, stronę samorządową, jak również bezpośrednio przez nauczycieli, dostrzegając potrzebę wypracowania zmian dotychczasowych rozwiązań prawnych w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w szkole, Minister Edukacji powołała z dniem 30 kwietnia 2024 r. Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli¹, który będzie zajmował się zgłaszanymi postulatami w celu wypracowania niezbędnych zmian. W skład Zespołu zostali powołani m.in. reprezentatywne organizacje związkowe, ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego biorących udział w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także przedstawiciele Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Finansów. Uprzejmie wyjaśniam, że zgłoszony przez Pana postulat w sprawie zmiany ustawy – Prawo oświatowe w zakresie dotyczącym obsadzania stanowisk kierowniczych w szkołach i placówkach systemu oświaty, będzie mógł być rozważony podczas prac ww. Zespołu.

Ad 2.

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe² stwarzają każdej szkole możliwość wprowadzenia adekwatnych do wieku uczniów, typu i rodzaju szkoły oraz środowiska lokalnego rozwiązań w zakresie używania na terenie szkoły telefonów komórkowych oraz innych indywidualnych urządzeń cyfrowych. Pozostawienie szkołom swobody w określeniu zasad używania urządzeń elektronicznych na terenie szkoły nie jest jednak tożsame z przyzwoleniem na nierespektowanie ustalonych zasad przez uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przepisy odnoszące się do zasad korzystania z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły zawarte w ustawie – Prawo oświatowe zobowiązują szkoły do określenia w statucie obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania

¹ Zarządzenie Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME z 2024 r. poz. 32).

² Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737).

z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły. Statut powinien także regulować kwestie praw ucznia oraz trybu składania skarg w przypadku ich naruszenia oraz skutki nieprzestrzegania przez uczniów postanowień statutu. Statut szkoły, oprócz spraw określonych w art. 98-99 ustawy – Prawo oświatowe, może zawierać dodatkowe zapisy istotne dla danej społeczności szkolnej przy założeniu, że wszystkie postanowienia statutu zgodne są z przepisami powszechnie obowiązującymi, w tym gwarantowanymi na poziomie konstytucyjnym i w Konwencji o prawach dziecka.

Ponadto, przepisy prawa oświatowego zapewniają szerokie spektrum możliwości podejmowania przez organy szkoły inicjatyw w zakresie zmiany postanowień statutu, jeżeli regulacje statutowe są nieprecyzyjne lub nie spełniają oczekiwań uczestników procesu kształcenia i wychowania danej szkoły. Inicjatywa dotycząca wprowadzenia zmian w statucie szkoły (tj. zarówno uchylenia obowiązujących postanowień, jak również wprowadzenia nowych regulacji) może być podjęta przez każdy organ szkoły. Postanowienia statutu szkoły powinny być dyskutowane i weryfikowane przez organy szkoły już na etapie ich projektowania, bowiem wypracowanie zapisów nie tylko zgodnych z prawem, ale także zaakceptowanych przez nauczycieli, uczniów i rodziców stanowi podstawę, i jednocześnie zobowiązanie, do ich respektowania.

Warto pamiętać, jak ważną rolę w kwestiach związanych z funkcjonowaniem szkoły, w tym w zakresie realizacji praw i obowiązków uczniów, odgrywają organy szkoły. Kompetencje do uchwalenia zmian w statucie lub nowego statutu posiada rada szkoły, a w szkołach, w których rada szkoły nie została powołana, zadania rady szkoły wykonuje rada pedagogiczna.³ Rada szkoły uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły i z własnej inicjatywy może oceniać sytuację oraz stan szkoły oraz występować z wnioskami do dyrektora szkoły, rady pedagogicznej oraz organu prowadzącego szkołę.⁴ Także rada rodziców (która reprezentuje ogół rodziców uczniów) może występować do dyrektora i innych organów szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły.⁵ Również działający w szkole samorząd uczniowski może przedstawiać radzie szkoły, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi szkoły wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów.⁶

Warto zaznaczyć, że dyrektor szkoły sprawujący opiekę nad uczniami⁷ i wykonujący zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę⁸ ma obowiązek zaprojektować skuteczne mechanizmy eliminowania wszelkich zagrożeń, w tym związanych z niekontrolowanym używaniem przez uczniów urządzeń elektronicznych na terenie szkoły, między innymi poprzez odpowiednie zapisy w statucie szkoły. Dyrektor szkoły jako przewodniczący rady pedagogicznej zobowiązany jest do wykonywania swoich zadań we współpracy z radą szkoły (jeżeli została powołana), radą pedagogiczną, rodzicami i samorządem uczniowskim.⁹

Reasumując należy podkreślić, że przedstawione powyżej regulacje ustawy – Prawo oświatowe dotyczące zasad używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły, nie potwierdzają przedstawionego przez Pana poglądu, że cyt. „*Jest to zbyt ważna sprawa, aby pozostawić ją uznaniu poszczególnych dyrektorów szkół.(...)*”.

³ Art. 82 ust. 2 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁴ Art. 80 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁵ Art. 84 ust. 1 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁶ Art. 85 ust. 5 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁷ Art. 68 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁸ Art. 68 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

⁹ Art. 68 ust. 6 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Obowiązujące przepisy prawa oświatowego zapewniają wszystkim organom szkoły możliwość uczestniczenia w procesie tworzenia i zmieniania postanowień statutu, a tym samym możliwość zgłaszania wniosków i propozycji dotyczących omawianego obszaru funkcjonowania szkoły, co w konsekwencji oznacza, że kwestie brzmienia zapisów statutu szkoły nie są rozstrzygane jednostkowo przez dyrektora szkoły lecz przez wszystkie organy szkoły. Przepisy zapewniają każdej szkole autonomię i możliwość wypracowania adekwatnych dla danego środowiska szkolnego rozwiązań dotyczących nie tylko używania urządzeń elektronicznych na terenie obiektu szkolnego, ale także innych rozwiązań dotyczących funkcjonowania czy współpracy uczniów, nauczycieli i rodziców w danej społeczności szkolnej.

Uprzejmie informuję, że ewentualna zmiana przepisów dotyczących zasad użytkowania urządzeń elektronicznych przez uczniów będzie poddana konsultacjom społecznym, co umożliwi wyrażenie opinii przez wszystkie zainteresowane podmioty. Obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej nie prowadzi jednak prac legislacyjnych w tym zakresie.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/